

Praktijkleidraad Begeleiding van een Euthanasietraject

*Een houvast voor artsen en andere zorgverleners bij het
ondersteunen van patiënten en hun naasten, gebaseerd op
praktijk- en zorgnoden*

Webinar 26 juni 2025

PRAKTIJKLEIDRAAD BEGELEIDING VAN EEN EUTHANASIETRAJECT

EEN HOUVAST VOOR ARTSEN EN ANDERE
ZORGVERLENERS BIJ HET ONDERSTEUNEN
VAN PATIËNTEN EN HUN NAASTEN,
GEBASEERD OP PRAKTIJK- EN ZORGNODEN

VERSIE 1.0
28 MEI 2025

WELKOM

Namens:

Prof. Kenneth Chambaere *(projectleider)*

Dr. Romy Van Rickstal *(hoofdauteur)*

Dr. Leen Van Brussel *(valorisatie)*

Chiara Verschaeren *(vormgeving)*

Gastsprekers:

Prof. Lore Decoster *(oncoloog)*

Dr. Gert Huysmans *(huisarts, palliatieve zorg)*

Programma

Timing	Activiteit	Spreker(s)
19u05	Achtergrond & ontwikkeling van de leidraad	<i>Dr. Romy Van Rickstal</i>
19u10	Uitgangspunten & toelichting thema's van de leidraad ▪ Ondersteuning van patiënten & hun naasten ▪ Multidisciplinaire samenwerking ▪ Uitklaring van de euthanasievraag ▪ Uitvoering van euthanasie ▪ Zelfzorg	<i>Prof. Kenneth Chambaere</i> <i>Prof. Lore Decoster</i> <i>Dr. Gert Huysmans</i>
20u	<i>Pauze</i>	
20u05	Vraag & antwoord	<i>Prof. Kenneth Chambaere</i> <i>Prof. Lore Decoster</i> <i>Dr. Gert Huysmans</i>
20u25	Afronding	<i>Prof. Kenneth Chambaere</i>

Achtergrond & ontwikkeling van de leidraad

Projectgroep

Financiële steun gezocht

Co-creatiegroep: consultatie in iteratief proces

Bijkomend onderzoek (*dr. Stijn Vissers*) & synthese

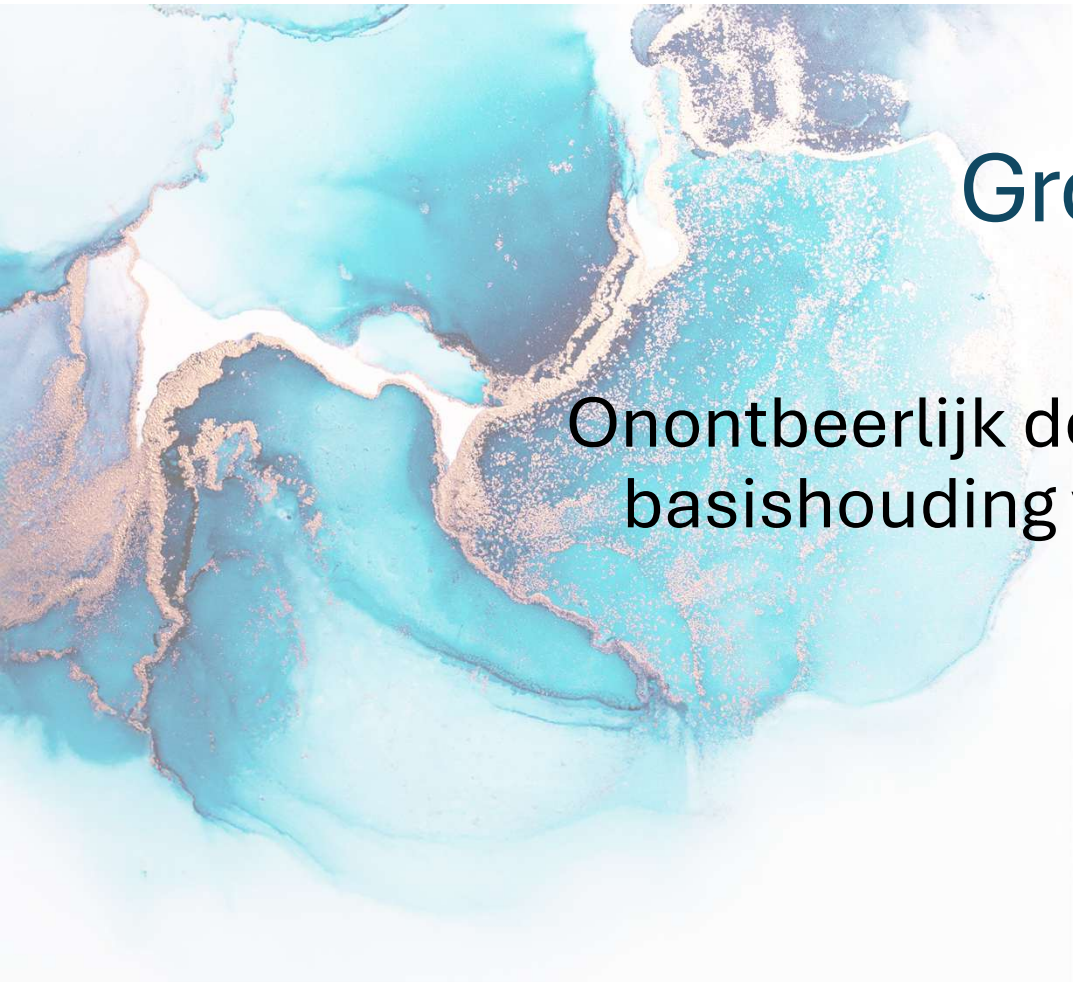
Disclaimer & uitgangspunten

Leidraad omvat (niet-bindende) adviezen

Voornaamste aandacht naar artsen en thuissetting

Complementair t.o.v. bestaande richtlijnen & doorgeefluik

Levend document

Grondhouding zorgverlener

Onontbeerlijk doorheen een euthanasietraject:
basishouding van **palliatieve deskundigheid**

Proactieve aandacht voor noden

Actief luisteren

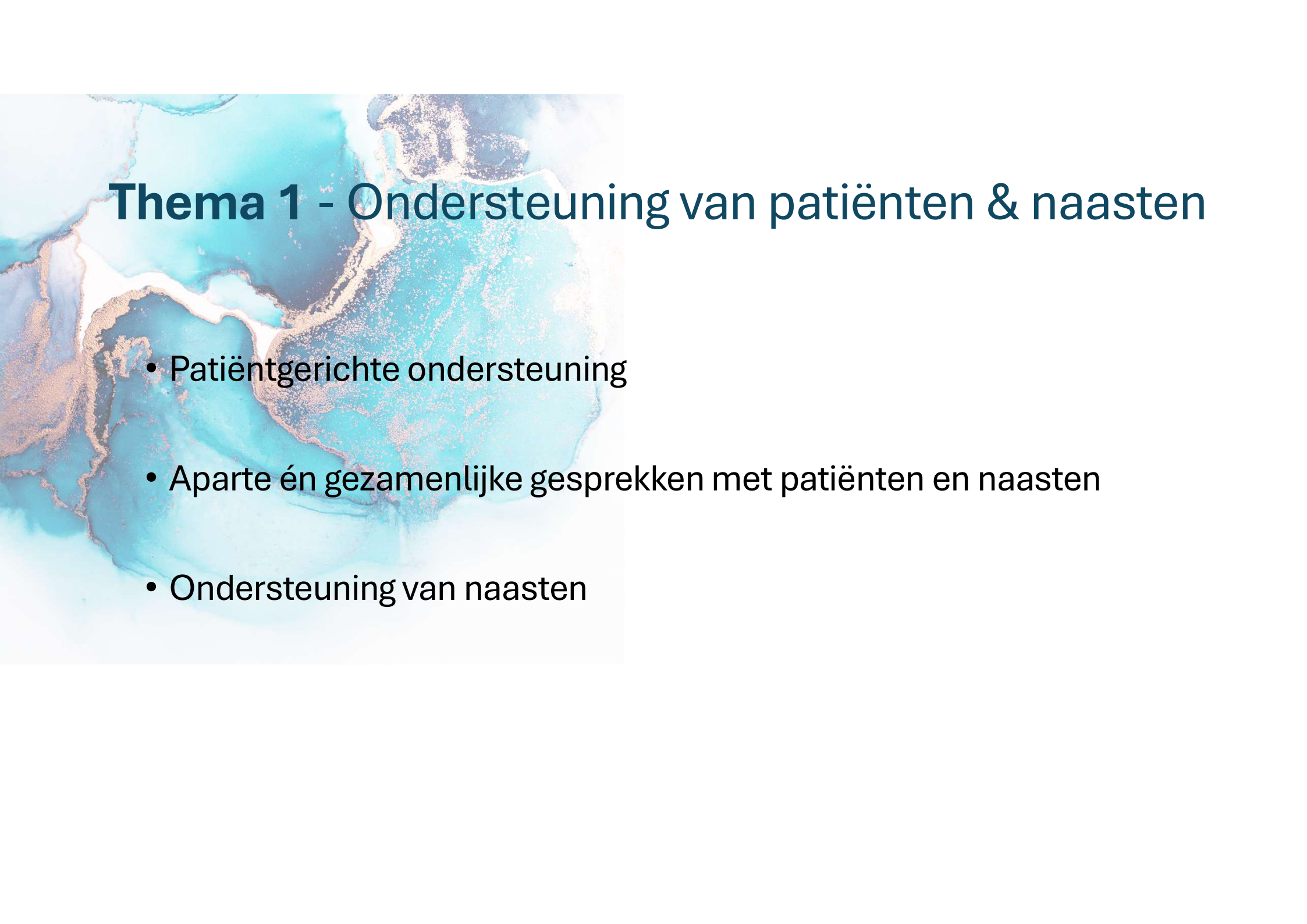
Transparante informatie

Empathisch handelen

Evalueren zonder oordelen

Tijd maken & temporiseren

Inzetten op sereniteit

Thema 1 - Ondersteuning van patiënten & naasten

- Patiëntgerichte ondersteuning
- Aparte én gezamenlijke gesprekken met patiënten en naasten
- Ondersteuning van naasten

Patiëntgerichte ondersteuning

Dit omvat 'zorg en ondersteuning afgestemd op de normen, waarden, voorkeuren, wensen en verwachtingen van de patiënt'

- Duidelijke, rechtlijnige en open informatie
- Zorgcontinuïteit
- Patiëntautonomie: patiënt aan het roer in het proces

Aparte én gezamenlijke gesprekken met patiënten en naasten

Patiënt heeft de keuze om naasten al dan niet in te lichten

Eén-op-één gesprekken met patiënt noodzakelijk: waarborgen afwezigheid externe druk

Gezamenlijke gesprekken patiënt & naasten meerwaarde: steun in het proces + transparant naar mekaar toe zijn

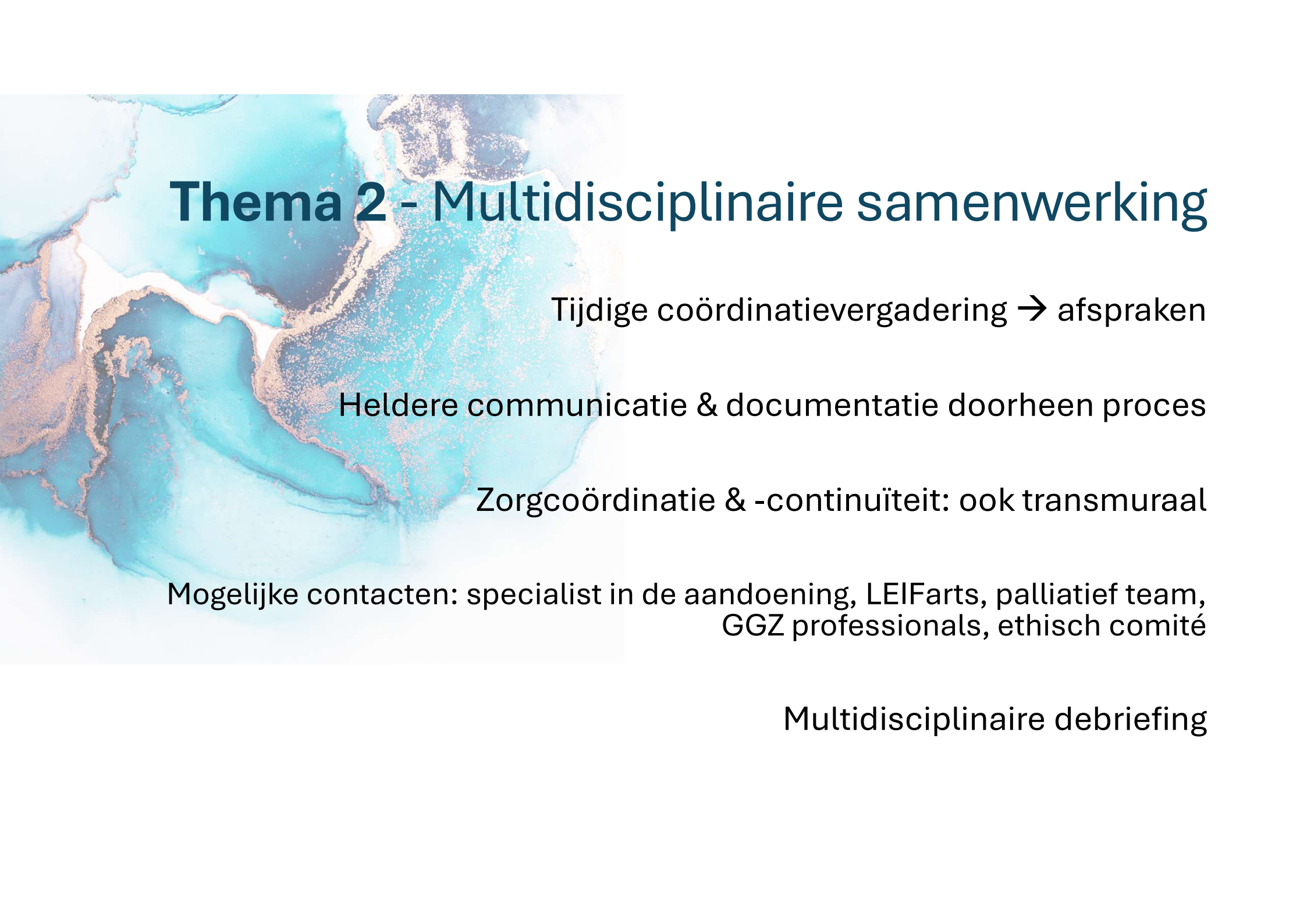
Ondersteuning van naasten

(Mits akkoord patiënt) Naasten informeren over het exacte proces

Aandacht voor de psycho-emotionele noden van de naasten

Indien kinderen betrokken zijn: bijzondere aandacht voor hun begrip, betrokkenheid, wensen en verwerking

Nazorg (bespreek deze reeds op voorhand)

Thema 2 - Multidisciplinaire samenwerking

Tijdige coördinatievergadering → afspraken

Heldere communicatie & documentatie doorheen proces

Zorgcoördinatie & -continuïteit: ook transmuraal

Mogelijke contacten: specialist in de aandoening, LEIFarts, palliatief team,
GGZ professionals, ethisch comité

Multidisciplinaire debriefing

Thema 3 - Uitklaring van het verzoek

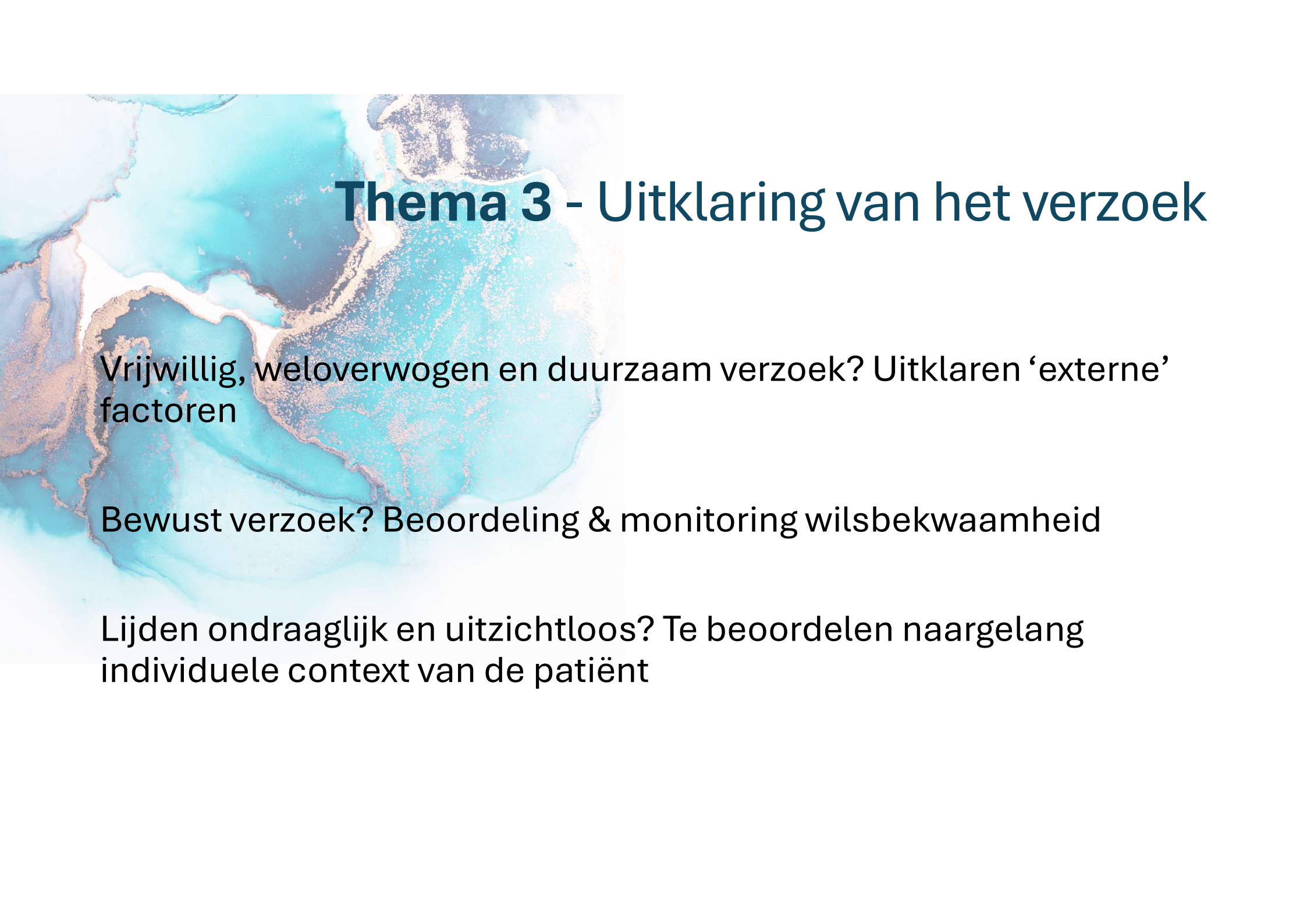
In leidraad: schets van de wettelijke voorwaarden

Doe beroep op specialisten om een grondige beoordeling te maken van het verzoek (huisarts, PZ,...)

Bij weigering van het verzoek obv:

- Gewetensbezwaren: tijdig, transparant & respectvol motiveren + doorverwijsplicht
- Medische grond: alternatieve zorgopties, vervolgafspraken

In ieder geval: palliatieve zorg doorheen traject → comfortzorg

Thema 3 - Uitklaring van het verzoek

Vrijwillig, weloverwogen en duurzaam verzoek? Uitklaren 'externe' factoren

Bewust verzoek? Beoordeling & monitoring wilsbekwaamheid

Lijden ondraaglijk en uitzichtloos? Te beoordelen naargelang individuele context van de patiënt

Thema 4 - Uitvoering van euthanasie

Vastleggen tijd & plaats

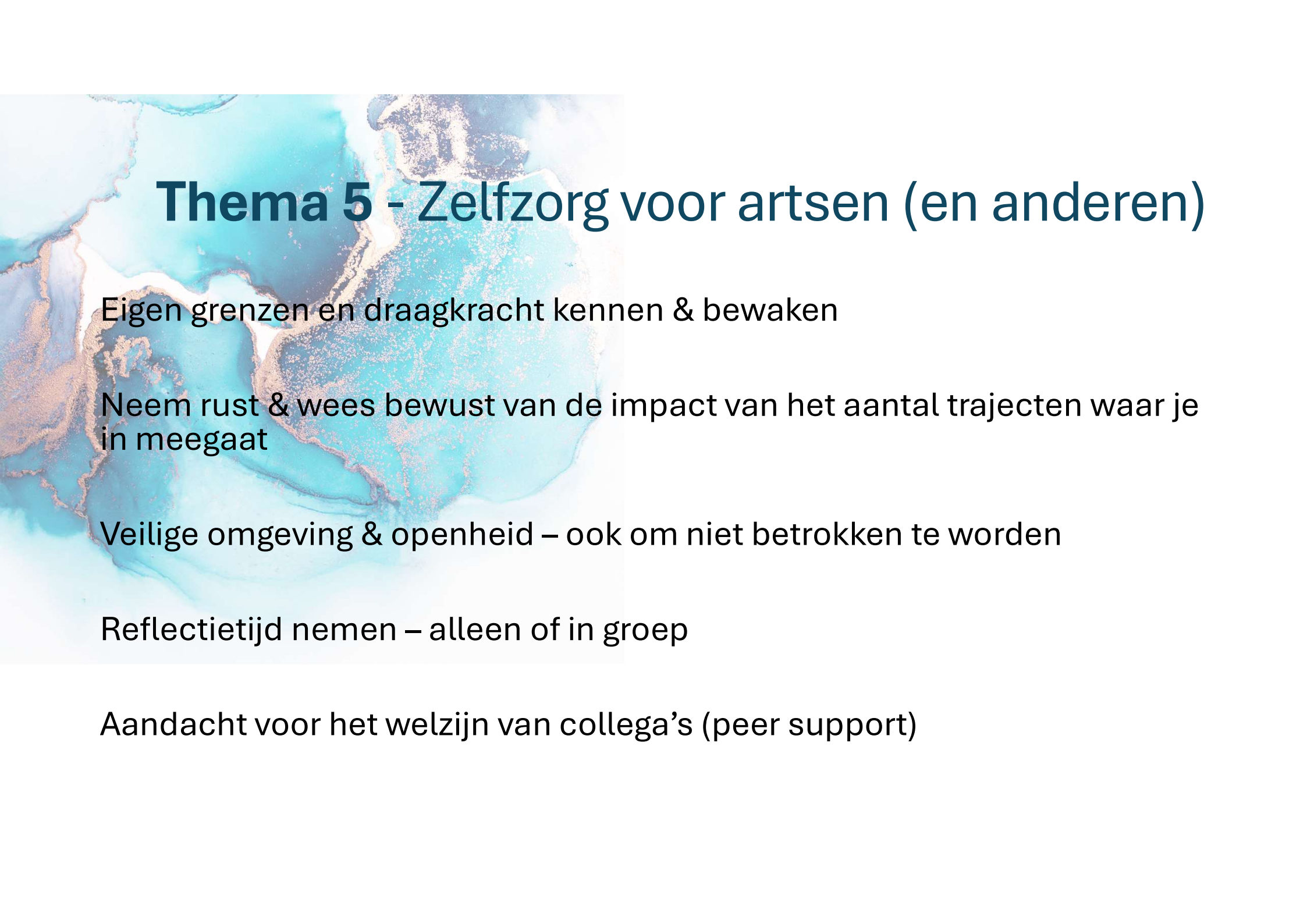
Proces uitvoering in detail uitleggen

Tijdig adviseren over emotionele en praktische voorbereiding

Informeren betrokken zorgverleners

Op moment uitvoering: sereniteit, discretie technische handelingen & minimale administratieve belasting

Houd rekening met nuances naargelang setting

Thema 5 - Zelfzorg voor artsen (en anderen)

Eigen grenzen en draagkracht kennen & bewaken

Neem rust & wees bewust van de impact van het aantal trajecten waar je in meegaat

Veilige omgeving & openheid – ook om niet betrokken te worden

Reflectietijd nemen – alleen of in groep

Aandacht voor het welzijn van collega's (peer support)

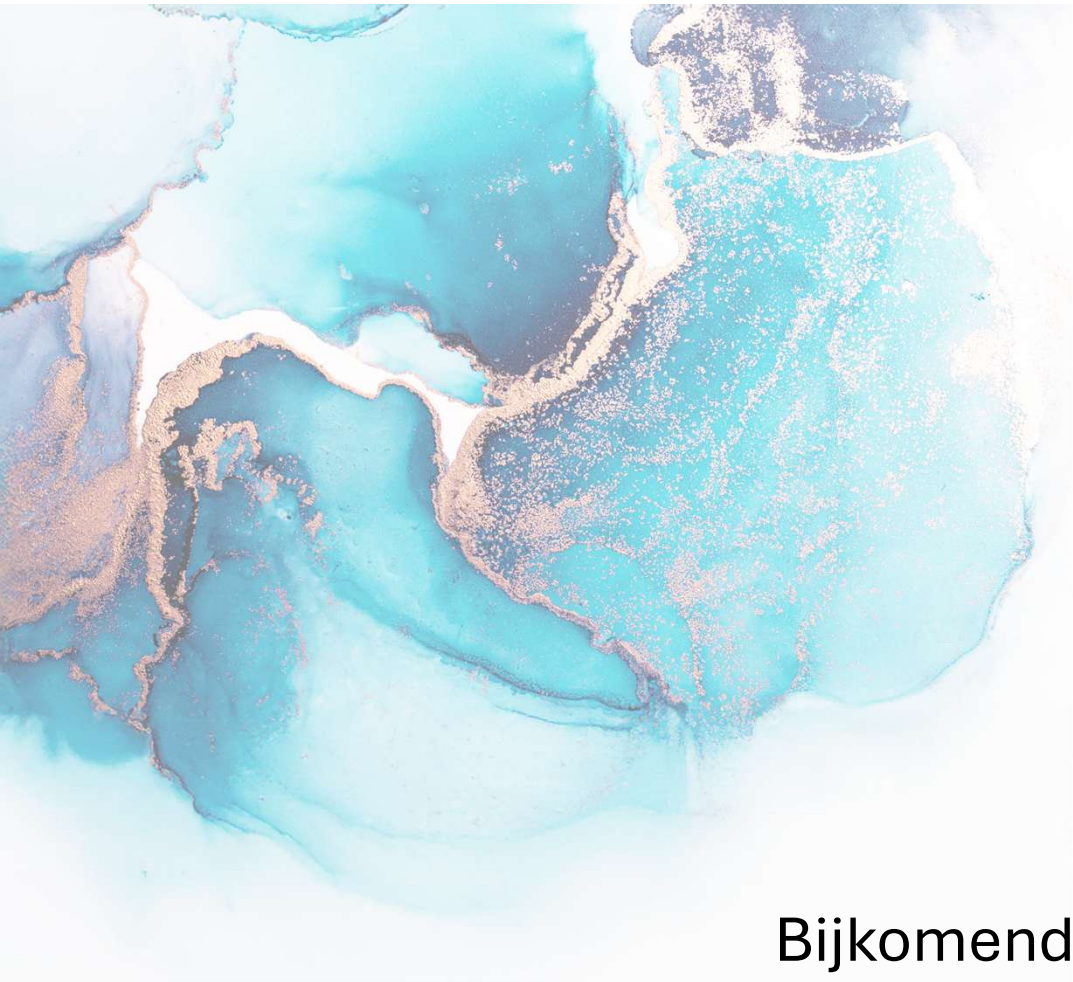

PRAKTIJKLEIDRAAD BEGELEIDING VAN EEN EUTHANASIETRAJECT

EEN HOUVAST VOOR ARTSEN EN ANDERE
ZORGVERLENERS BIJ HET ONDERSTEUNEN
VAN PATIËNTEN EN HUN NAASTEN,
GEBASEERD OP PRAKTIJK- EN ZORGNODEN

VERSIE 1.0
28 MEI 2025

Pauze

Vraag & Antwoord

Bijkomende vragen, bemerkingen, suggesties?
Laat het ons zeker weten via endoflifecare@vub.be